

та запасів обігу для безпосереднього отримання доходу. Це характеризує відмінності між двома видами запасів. До низ можна віднести наступне.

По-перше. Необхідність їх формування. Щодо запасів у сфері виробництва, серед представників різних наукових шкіл не має згоди. Вчені англійської, американської, японської наукових шкіл придержуються думки, що запаси створювати не треба; українські вчені наполягають на тому, що ці запаси треба формувати. Щодо запасів у сфері обігу, необхідність їх формування у представників різних шкіл питань не визиває.

По-друге. Не заперечуючи важливості управління двома видами запасів, необхідно відмітити, що саме у сфері обігу, запаси задовольняються потреби споживачів. Тому важливість вправного управління запасами на цьому етапі гарантують всьому ланцюгу ефективну роботу.

Всі перелічені положення щодо формування запасів стосуються і підприємств фармацевтичної галузі, але при цьому управління запасами на них мають свої особливості та вузькі місця:

- на рівень задоволеності потреб споживачів у якісних лікарських засобах крім виробників впливають і оптові компанії, забезпечуючи належні умови та терміни зберігання та транспортування, запобігаючи попаданню у товаропровідну мережу фальсифікованої продукції;

- відсутність необхідного методичного забезпечення процесу управління запасами: на більшості оптових фармацевтичних компаній не розроблені стратегії управління запасами, процеси не достатньо регламентовані, не використовується в повній мірі сучасний інструментарій;

- великий перелік факторів, що впливають на рівень попиту на лікарські засоби у аптечних закладах: її місцезнаходження, невизначений характер та сезонність попиту, платоспроможність населення, технологія викладки лікарських засобів на полицях аптеки, інформованість споживачів та інші фактори;

- саме оптові компанії забезпечують виконання завдань логістики: забезпечення своєчасної доставки споживачеві потрібної продукції в необхідному обсягу та якості, у визначений термін, у потрібне місце з мінімальними витратами.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" П(с)БО 9 затверджено наказом Мінфіну від 31 грудня 1999 року № 318. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>

Канибєкова Д., Котлярова В. Г.

Національний фармацевтичний університет

Методичні засади розрахунку собівартості медичної послуги

vgkotlarova@i.ua

На даному етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні, заклади охорони здоров'я (ЗОЗ) набувають самостійності у здійсненні своєї господарської діяльності. Одним із основних питань, з яким стикаються ЗОЗ, - визначення собівартості медичної послуги.

Метою роботи є дослідження методичних засад розрахунку собівартості медичної послуги.

Згідно з положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» [1] ЗОЗ із бюджетних установ рекомендовано перетворювати у комунальні некомерційні підприємства.

Визначення собівартості продукції підприємства здійснюється у відповідності до положень стандарту бухгалтерського обліку № 16 «Витрати» [2]. Згідно з ним, структура

собівартості продукції наступна: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; загальновиробничі витрати.

За цією структурою необхідно будувати і калькуляцію собівартості медичної послуги. Але послідовність розрахунку її собівартості має свої особливості та містить наступні етапи.

Етап 1. Збір та обробка інформації:

1.1 Збір інформацію про перелік послуг ЗОЗ;

1.2 Вивчення системи обслуговування пацієнтів та робочі процеси у ЗОЗ щодо конкретної медичної послуги;

1.3 Розкладання медичних послуг на окремі процедури;

1.4 Збір інформації про конкретну процедуру медичної послуги: потреба в основних медикаментах і матеріалах, що стосуються процедури/маніпуляції послуги і повністю використовуються у процесі її здійснення; потреба в допоміжних медикаментах і матеріалах, що використовуються у процесі обслуговування всіх пацієнтів; етапність технологічного процесу із зазначенням використовуваного обладнання, залученого медичного персоналу і, відповідно, часу використання обладнання і роботи персоналу; додаткова інформація щодо процедури/маніпуляції послуги, яка має бути врахована під час здійснення розрахунку.

1.5. Збір інформації про загальноклінічні витрати ЗОЗ: обслуговування приміщення; орендні платежі (якщо приміщення орендоване); комунальні платежі; витрати на послуги охорони; витрати на дезінфекційні роботи; витрати на медичний огляд працівників; послуги зв'язку; витрати на канцтовари та інші малоцінні і швидкозношувані предмети; витрати на утримання та обслуговування обладнання; інші витрати.

Етап 2. Розрахунок собівартості медичної послуги.

Таким чином, розрахунок собівартості медичної послуги здійснюється згідно положень, які застосовуються при розрахунку собівартості промислової продукції, але з врахуванням відповідних особливостей.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» від 6.04.2017 р. № 2002-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2002-19>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" П(с)БО 16 затверджено наказом Мінфіну від 31 грудня 1999 року № 318. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>

Канибекова Д.Т., Літвінова О.В.

Національний фармацевтичний університет

Шляхи підвищення ефективності управління інноваційним розвитком в фармації

hlitvinova@gmail.com

Фармацевтичне виробництво в усьому світі відноситься до наукомістких галузей промисловості. Як показує світовий досвід, стратегічний розвиток провідних фармацевтичних компаній заснован на проведенні інноваційної політики зі створення інноваційних лікарських засобів (ЛЗ).

Мета: аналіз і систематизація науково-практичних підходів щодо підвищення ефективності управління інноваційним розвитком в фармації.

Матеріали та методи. Дослідження проводилися з використанням наукометричних баз даних в мережі Інтернет: PubMed; Адміністрація по контролю за ліками і харчовими продуктами (Food and Drug Administration), баз даних патентних відомств.